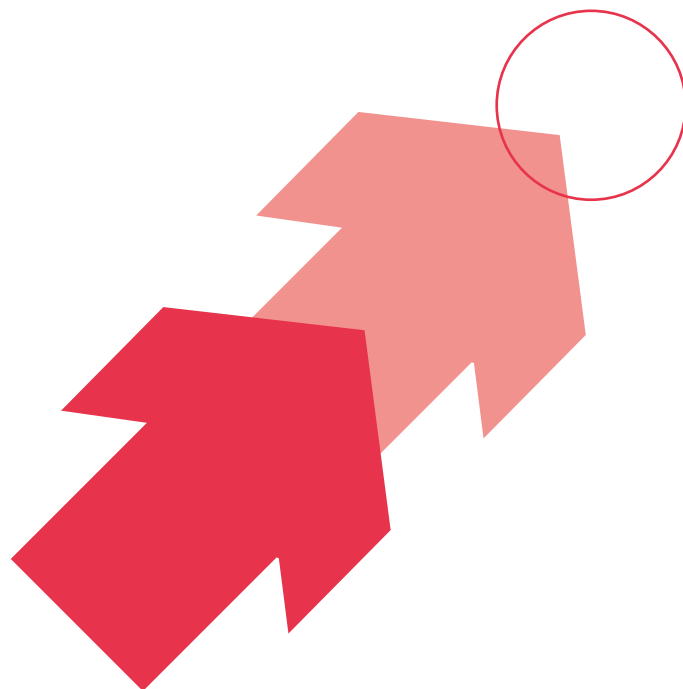

**Prikupljanje
sredstava u
školama**

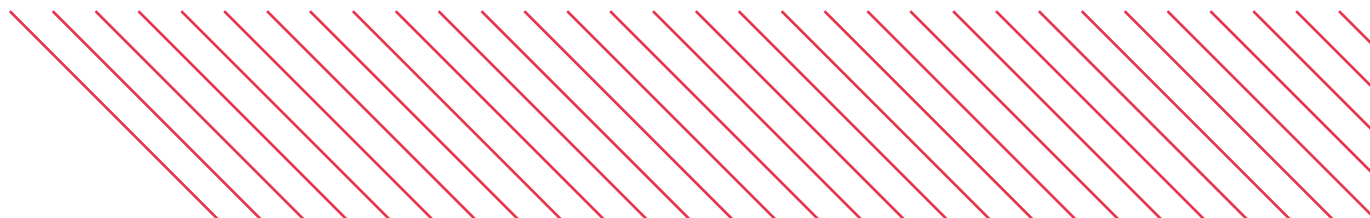
Prikupljanje sredstava u školama

Uvod

Prikupljanje sredstava (fandrejzing, eng. fundraising) može se definisati kao prikupljanje novčanih sredstava/roba/usluga za realizaciju naših ideja i aktivnosti koje doprinose njihovom ispunjenju. Ovde se ne radi samo o novcu i kako do njega doći, ovo bi trebalo da se odnosi na uspostavljanje dugoročnih partnerskih odnosa sa potencijalnim donatorima jer na taj način održivo obezbeđujemo sredstva za sadašnjost i budućnost.

U današnje vreme prikupljanje sredstava je postalo čista nauka sa vrlo sveobuhvatnom metodologijom i konkretnim smernicama koje vas mogu naučiti kako da postanete uspešni u prikupljanju sredstava. Ali šta ako ste nastavnik ili nastavnica u školi, uključeni ste u školske projekte bez budžeta za vannastavne aktivnosti, ali sa velikom motivacijom za uspeh? Ova metodologija vam može pomoći u vašoj misiji.

Prikupljanje sredstava u školama

Ograničeni budžeti i mala ulaganja vlade mogu da otežaju život školama i da ih prisile ih da istražuju i druge mogućnosti za prikupljanje sredstava. Za one koji se po prvi put hvataju u koštac sa prikupljanjem sredstava, kao i za iskusne fandrejzere koji se upuštaju u nove projekte, prikupljanje sredstava u školama može biti izazovan zadatak. Dobra vest je da to ne mora biti tako. Uz promišljen i organizovan pristup, svako može pretvoriti svoje napore u uspešnu kampanju za prikupljanje sredstava.

Prikupljanje sredstava može biti odličan način za povezivanje sa zajednicom učenika i učenica, roditelja i nastavnika i nastavnica u školi i van nje. To takođe može biti prilika za druge ljude da se direktno uključe u prikupljanje novca za školu i njene programe i pokažu svoju podršku školi.

Uz promišljen i organizovan pristup, svako može pretvoriti svoje napore u uspešnu kampanju za prikupljanje sredstava.

Koraci u prikupljanju sredstava

Sledeći koraci vam mogu olakšati upoznavanje sa najefikasnijim načinom pristupa ovoj temi i započinjanjem aktivnosti prikupljanja sredstava kroz praksu.

1. Uspostavite školski tim za prikupljanje sredstava

Tim za prikupljanje sredstava trebalo bi da čine predstavnici i predstavnice školskog odbora i uprave, nastavnici i nastavnice, roditelji i učenici. Tim ne mora da bude veliki, ali bitno je da su sve zainteresovane strane zastupljene. Pokretači tima za prikupljanje sredstava mogli bi da predstavite ideju na sastancima odbora i uprave ili na sastancima nastavnika i nastavnica, saveta roditelja i sastancima učeničkih parlamenata, ako oni postoje, a onda mogu da glasaju za svog predstavnika ili predstavnicu u timu ili da ga/je imenuju. Izabrane predstavnike i predstavnice trebalo bi motivisati da se bave ovom temom, tako da je veoma važno da su oni spremni da učestvuju u ovom timskom radu na dobrovoljnoj osnovi. Kada se tim uspostavi možete objaviti imena članova i članica tima na školskoj oglasnoj tabli/školskoj internet stranici zajedno sa njihovim kontakt podacima, tako da učenici/ce, roditelji ili nastavnici/ce i svi drugi mogu da im se obrate kada je to potrebno.

Tim ne mora da bude veliki, ali bitno je da su sve zainteresovane strane zastupljene.

2. Razvijte strategiju za prikupljanje sredstava

Uspostavljeni tim trebalo bi da razvije strategiju škole za prikupljanje sredstava. To nije jednostavan proces i može se sprovesti na različite načine. Ako je timu potrebna podrška, oni mogu identifikovati stručnjaka/kinju (možda uz pomoć roditelja, firme u kojoj je roditelj zaposlen ili preko nevladine organizacije) koji je spreman da dâ svoj pro bono doprinos razvijanjem strategije ili obučavanjem članova tima kako da to urade. Druga mogućnost je da škola obezbedi određena sredstva za angažovanje takvog stručnjaka/kinje. Ako ništa od ovoga nije moguće, u nastavku su dati saveti i smernice u vidu pitanja koja bi mogla da budu od pomoći timu:

Definišite problem

Definišite viziju

Definišite aktivnosti

Definišite pristalice

Definišite rokove

Definišite troškove

Definišite procedure

- › 1) Definišite problem – koji su to problemi sa kojima se škola suočava? Nemojte se fokusirati na nedostatak novca, već radije identifikujte akci- one korake koji vode ka rešavanju problema, koji su pri ruci a koji bi se mogli realizovati prikupljanjem i ulaganjem novca u rešavanje problema.
- › 2) Definišite viziju – bilo bi sjajno ako biste mogli da osmislite viziju škole. Kako će vaša škola izgledati u budućnosti, za 10 godina? Da li će vaša škola postati prepoznatljiva kao škola sa sjajnim pozitivnim okruženjem za učenike/ce i nastavnike/ce? Da li će vaša škola već tada biti lider u realizaciji Programa Y (obrazovanje o životnim veštinama) u vašoj zajednici, gradu, regionu?
- › 3) Definišite aktivnosti – navedite sve aktivnosti koje je potrebno sprovesti da bi se vaši problemi rešili a vaša vizija ispunila. Nemojte se plašiti, ova lista može biti dugačka, stvar je u tome da navedete sve što vam padne na pamet kao neophodno, što je potrebno da se uradi (od redovnih sastanaka tima za prikupljanje sredstava, logistike vezano za aktivnosti prikupljanja sredstava do proslave kada se sredstva prikupe). Izradite iscrpan plan aktivnosti koji će vam pomoći da pravovremeno ispunite sve vaše zahteve.
- › 4) Definišite pristalice – zajedno sa zadacima navedenim u planu aktivnosti trebalo bi da identifikujete ljude koji mogu da vam pomognu da realizujete te zadatke (kao što su učenici/ce, nastavnici/ce, roditelji, ali takođe i lideri/ke iz zajednice, lokalni preduzetnici/ce, mediji i sl). U ovom delu, sastavite listu kontakata koja sadrži sva imena, e-mail adrese, brojeve telefona i slično, jer će vam te informacije biti potrebne kasnije.
- › 5) Definišite vremenski okvir, uloge i odgovornosti – u ovom delu definišite datum početka, trajanje vaše aktivnosti, kao i očekivani rok završetka. U sledećoj koloni odredite ko će biti odgovoran za svaku aktivnost ili njene segmente.
- › 6) Definišite troškove – iako se celokupan proces odnosi na prikupljanje sredstava, neophodno je da se obezbedi neki mali iznos novca za ove operativne aktivnosti. To je ujedno i odlučujući trenutak u kojem odlučujete koliko će vam novca biti potrebno za realizaciju akcija i ko su potencijalni donatori ili bi to mogli biti.

U nastavku je dat primer tabele strategije za prikupljanje sredstava za jedan problem. Možete kreirati ovu tabelu za svaki problem na koji se fokusirate.

	AKTIVNOST	VREMENSKI OKVIR	PRISTALICE	TROŠAK	ODGOVORNOST
1					
2					

- › 7) Definišite procedure za upravljanje sredstvima – budite veoma precizni sa uspostavljanjem protokola i procedura za upravljanje prikupljenim sredstvima. Pobrinite se da se poštuju važeći državni zakoni, ali takođe i smernice škole koje se odnose na troškove, računovodstvo, nabavku i druge pravne procedure.

DEFINIŠITE
PROBLEMDEFINIŠITE
VIZIJUDEFINIŠITE
AKTIVNOSTIDEFINIŠITE
PRISTALICEDEFINIŠITE
ROKOVEDEFINIŠITE
TROŠKOVEDEFINIŠITE
PROCEDURE

3. Sprovedite istraživanje

Prikupljanje podataka je veoma važan korak za razvoj vaše strategije, ali ono bi takođe trebalo da postane sastavni deo celokupnog procesa (trebalo bi ga raditi kontinuirano pre, za vreme i nakon inicijative za prikupljanje sredstava). Prikupljanje podataka će vam pružiti širok spektar korisnih podataka: od identifikacije onoga što je potrebno i ideja o tome kako bi se to moglo obaviti do onoga šta je prošlo dobro, a šta nije. Možete prikupljati podatke na različite načine: organizovanjem diskusija u fokus grupama, individualnim razgovorima sa učenicima/cama, roditeljima i nastavnicima/cama ili postavljanjem info pulta koji može poslužiti kao mesto gde učenici/ce mogu dobiti dodatne informacije za vreme školskih odmora ili gde mogu dati svoje predloge i ideje. Takođe, jedan deo istraživanja može da se obavi na internetu, da biste saznali kako druge škole rešavaju slične probleme. Kada prikupite sve informacije, možete da ih analizirate i da započnete proces planiranja.

Prikupljanje podataka je veoma važan korak za razvoj vaše strategije...

4. Konsultujte se sa svojom zajednicom – ne plašite se da pitate

Nemojte zaboraviti da vaša škola pripada zajednici i da ima puno ljudi koji žive u vašoj zajednici, koji vam mogu pomoći i podržati vas na vašem putovanju. Upoznajte se sa predstavnicima/cama opštine, lokalnih medija, sportskih klubova, strukovnih udruženja, umetničkih i kulturnih organizacija i svima drugima koje ste identifikovali kao zainteresovane strane i koji bi mogli dati svoj doprinos tom procesu. Pružite im priliku i obezbedite im prostor da se uključe i aktivno učestvuju. Postoji mnogo načina na koje vam ljudi mogu pomoći, pri čemu je finansijska pomoć samo jedan od načina.

5. Organizujte i sprovedite aktivnosti

Kada je faza planiranja završena a naredni koraci su jasno definisani, vreme je da DELUJETE! Počnite sa svojom prvom aktivnošću i pratite proces. Ne zaboravite da budete fleksibilni i spremni da se prilagodite, ako se pojave izazovi, a hoće, oni se uvek pojave, najvažnija stvar je da ostanete fokusirani na ono što želite da ostvarite.

Kada je faza planiranja završena a naredni koraci su jasno definisani, vreme je da DELUJETE!

6. Učite iz vlastitog iskustva i usavršavajte se

Kada je proces završen i imate spremne podatke monitoringa, analizirajte ih i učite iz njih. Ako ste razvili jasan skup pokazatelja za merenje vašeg napretka, sada ih koristite za procenu nivoa ostvarenja. Organizujte sastanak za procenu rada tima za prikupljanje sredstava i razgovarajte o rezultatima, uspehu i izazovima, i učite iz toga. To su veoma važne lekcije za vaše buduće ponašanje.

Stilovi prikupljanja sredstava

1. Prikupljanje sredstava u školama

Prikupljanje sredstava u školama je praksa prikupljanja novca od strane škola ili školskih grupa za podršku programima obogaćivanja obrazovanja. Postoji mnogo načina da se sprovede prikupljanje sredstava u školama i ovaj vodič će predstaviti neke od njih. Uvek bi trebalo da jasno definišete zašto se događaj organizuje i za šta će se koristiti prikupljena sredstva. Biti transparentan na ovakav način će učiniti da vam ljudi veruju i da budu sigurni u ono za šta daju svoj doprinos. Na nekim događajima možete uručiti zahvalnice, bedževe u znak zahvalnosti i sl, i na taj način izraziti svoju zahvalnost ljudima koji su pružili podršku.

Recikliranje – obezbeđivanje ili izrada/proizvodnja kutija za odlaganje papira i plastike za reciklažu koje se postavljaju po celoj školi može dugoročno akumulirati mnogo sredstava, jer škola može dobiti povrat od komunalnih javnih preduzeća. Morate se povezati sa lokalnim komunalnim preduzećima, dobiti informacije i uspostaviti saradnju. Sakupljanje plastike i papira bi trebalo da obavljaju nastavnici/ce i učenici/ce i prvo možete organizovati neki promotivni događaj u školi koji će najaviti početak ovog procesa. Nakon postavljanja kutija za tu namenu, učenici/ce i nastavnici/ce mogu da počnu sa recikliranjem. Možete čak i da napravite neku vrstu takmičenja između razreda ko će sakupiti više i možete da organizujete malu proslavu na kraju svake školske godine da biste proglasili pobednike i objavili koliko sredstava je prikupljeno. Ovo može postati redovna aktivnost i stalni način prikupljanja sredstava.

Školski sajam – može se organizovati jednom godišnje, kada učenici/ce mogu da proizvedu ili doniraju neku robu za prodaju na školskom sajmu. To je ujedno i mesto gde možete prodavati kolačiće i limunadu i najbolja aktivnost putem koje možete uključiti roditelje i nastavnike/ce. I ovaj događaj se može koristiti za predstavljanje školskih inicijativa donatorima i zainteresovanim stranama u zajednici (može se organizovati povodom obeležavanja Dana škole).

Sportska takmičenja – sjajna aktivnost na otvorenom kada ekipe mogu da plate neku malu naknadu za učešće. To može uključivati različite sportske aktivnosti, ali i različite ekipe: ekipe roditelja, ekipe nastavnika, ekipe učenika, ali i ekipe lidera zajednice. Na ovakve događaje možete pozvati poznate sportiste ili sportistkinje koji mogu učestvovati u događaju i privući veliku pažnju zajednice.

Eko-dan – organizujte događaj na koji će svi učenici i nastavnici doći obučeni u zeleno i dogovorite čišćenje škole i školskog dvorišta i sadnju cveća i drveća. Možete dobiti besplatno cveće, seme i zemlju za sadnju od lokalnih preduzetnika. Naravno, učešće je "zeleno naknada".

Uvek bi trebalo da jasno definišete zašto se događaj organizuje i za šta će se koristiti prikupljena sredstva.

Ručak – možete pozvati kuvare iz lokalnih restorana da pripreme ručak ili da pripreme zakusku za sve učenike i nastavnike u školama koji mogu kupiti svoj ručak. Od prikupljenih sredstava ćete platiti namirnice potrebne za ovaj događaj, ali takođe i prikupiti dodatna sredstva.

Školska zabava – sa naplatom ulaznica na kojoj se učenici mogu zabaviti uz ples i druženje. Ovo je takođe odlična prilika za promociju zdravih stilova života i promociju bezalkoholnih pića koje možete dobiti od pritalica koji su vlasnici lokalnih trgovina.

Dan igara – neka učenici donesu igračke i društvene igre sa kojima se mogu igrati poslednji dan polugodišta i tražiti zauzvrat donaciju.

Kviz – organizujte svoju verziju kviza Ko želi da bude milioner? ili Najslabija karika. Ukoliko to nije moguće, prilagodite društvene igre na tabli za veliku publiku a nagrade neka budu donirane.

Karaoke – organizujte svoje vlastito takmičenje X Faktor (lokalna popularna TV emisije za takmičenje u pevanju).

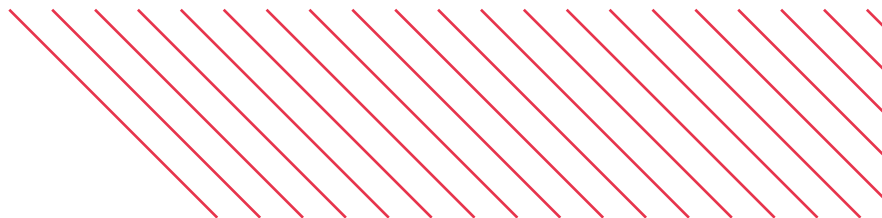
Bacanje sunđera – zamolite učenike da daju donacije u zamenu za dobijanje prilike da bacaju sunđere natopljene vodom na nastavnike. Ovo je najbolje raditi po sunčanom vremenu.

Takmičenje talenata – održite takmičenje talenata za učenike da pokažu svoje veštine. Možete da ga napravite u stilu TV emisije tako što ćete imenovati sudije da izaberu pobednike.

Lov na blago – organizujte lov na blago, podelite učenike u parove ili ekipe i neka detektivski posao počne. Zamolite lokalnog preduzetnika da donira nagradu za porednički par/ekipu i odredite predloženi iznos donacije za učešće.

Svetski dan kulture – neka se učenici obuku tematski za ovaj dan, dodelite svakom razredu različitu državu na kojoj će se njihova tema bazirati. Dobrotvorna utakmica nastavnika – izazovite uzbuđenje među učenicima prisustvovanjem posebnoj sportskoj igri u kojoj su ekipe sastavljene od njihovih nastavnika! Organizujte prodaju ulaznica za gledanje utakmice i razmislite o tome da postavite štand za prodaju hrane i pića. To može da bude ozbiljna igra ili nešto komično.

Dobrotvorni koncert nastavnika – okupite svoje nastavnike i nastavnice na muzičkom koncertu za učenike! Organizujte prodaju ulaznica za gledanje nastavnika koji izvode pesme – bilo kao velika grupa ili male grupe. Nastavnici i nastavnice mogli bi biti kreativni i pozvati poznate izvođače da im se pridruže ili da pozovu sponzore iz zajednice.

Trening sesije – zamolite nastavnike fizičkog vaspitanja iz lokalnih škola da se prijave da drže nedeljne trening sesije iz različitih sportova, a zatim ponudite zajednici da uz plaćanje adekvatne naknade prisustvuju tim treninzima.

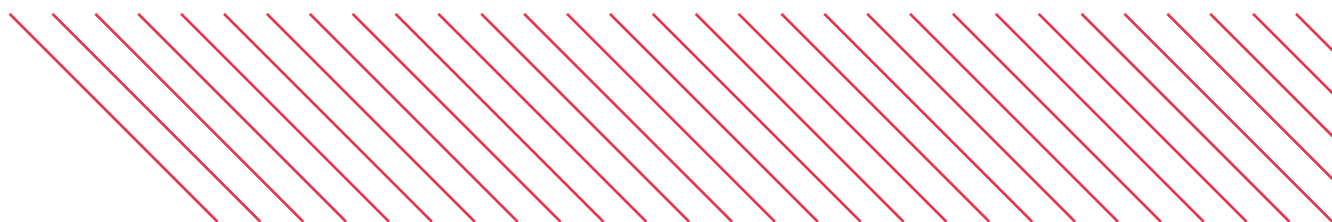
Humanitarna večera/branč – na koju možete da pozovete lokalne firme i institucije da učestvuju i predstavite im svoje ideje (lokalne prodavnice pića i restorani mogu donirati hranu i piće). Ovo je mesto gde možete zatražiti sve vrste podrške za svoje ideje.

2. Prikupljanje sredstava u zajednici

U vašoj zajednici postoji mnogo materijalnih i nematerijalnih resursa koji se mogu koristiti kao podrška školskim programima i aktivnostima. Pre svega, trebalo bi da identifikujete sve postojeće službe, trgovine, restorane, biznise, firme itd. i istražite šta je njihov delokrug rada, a zatim da pronađete vezu ili da identifikujete zajednički interes. Drugo, trebalo bi da se sastanete sa njima i razgovarate o mogućoj saradnji predstavljajući im svoju viziju i ideje, i da budete konkretni u vezi toga šta vaša škola treba od njih. Morate biti vrlo jasni i precizni u vezi toga šta želite i kako mislite da bi oni mogli da vam pomognu (to može biti vezano za doniranje sredstava, ili doniranje njihovog vremena ili roba ili usluga). Pokušajte da im objasnite da će njihov angažman i podrška biti javno objavljeni, tako da će to biti reklama i promocija za njih (putem saopštenja za medije, internet medija, video spotova).

Dobar početak bi mogao da bude da se učini nešto dobro i korisno za zajednicu. Postoje brojne aktivnosti koje bi mogle da se urade kao što su čišćenje lokalnog parka, sadnja cveća, uređenje klupa ili renoviranje nekog starog javnog prostora ili možete da organizujete muzički festival koji može okupiti sve predstavnike zajednice da posete vašu školu i da se upoznaju sa vašim planovima za program poboljšanja škole. Imajte na umu da ovo lokalno partnerstvo tretirate kao dugoročno opredeljenje, a ne kao samo jednokratni angažman. Na taj način ljudi bi mogli da se povežu sa vašom školom, da budu motivisani i inspirisani da daju svoj doprinos i podrže vas u dužem vremenskom periodu.

Morate biti vrlo jasni i precizni u vezi toga šta želite i kako mislite da bi oni mogli da vam pomognu...

3. Domaće i međunarodno prikupljanje sredstava

Prikupljanje sredstava se može organizovati sa domaćim i međunarodnim donatorima a zemlje Balkana takođe mogu pristupiti i pretpristupnim fondovima EU. Domaći i međunarodni donatori obično imaju otvorene pozive sa konkretnom temom/temama koje bi želeli da podrže i rok do kojeg bi trebalo da pošaljete predlog svoje ideje. U svom predlogu, morate da opravdate i objasnite problem koji biste želeli da rešite i da ponudite konkretnu metodologiju kako ćete ga rešiti, i šta će biti drugačije nakon realizacije vašeg projekta. Ovaj proces je ponekad veoma zahtevan jer prvo treba da proverite da li ste podobni kao škola da se prijavite na neke pozive, a zatim da proverite sva pravna pitanja vezana za prijavu. Zatim može početi proces razvoja ideje i obično ona treba da se stavi na papir i da bude vrlo dobro objašnjena u obrascima i dokumentima predloga projekta, logičkog okvira, budžeta i plana aktivnosti. To su vremenski ograničena sredstva sa vrlo jasnim procedurama kako bi trebala biti potrošena tako da ćete sve morati učiniti strogo se pridržavajući pravila ("po PS-u"). Možda postoji lokalni stručnjak/inja ili roditelj koji zna kako bi trebalo napisati predlog projekta i srodne dokumente. Identifikujte ih i zatražite pomoć! Što je još važnije, nevladine organizacije koje vam pomažu u realizaciji Programa Y mogu da vam pomognu u izradi predloga i da vam pruže resurse koji vam mogu pomoći u tom procesu (kao što su kontakti organizacija koje imaju neke opcije finansiranja).

4. Prikupljanje sredstava putem interneta

Danas je prikupljanje sredstava putem interneta veoma popularno i ovde su navedeni neki načini koji će vas možda zanimati:

Donirajte sada dugme na web sajtu škole, gde zainteresovani ljudi, organizacije, donatori mogu direktno da doniraju sredstva školi. Možete zamoliti kreatora vašeg web sajta da doda ovu stranicu na vaš web sajt, gde možete predstaviti svoju viziju i ideje za koje sredstva mogu da se upotrebe i dati potrebne tehničke informacije za donaciju. Isto tako, ovo je mesto gde možete navesti sve prethodne ili sadašnje donatore i javno im izraziti svoju zahvalnost.

Crowdfunding (finansiranje putem gomile ljudi) je praksa finansiranja projekta ili poduhvata prikupljanjem malih novčanih iznosa od velikog broja ljudi, obično putem interneta. Izaberete platformu na internetu, objavite svoju ideju (putem dokumenta, obično putem video snimka ili infografike). On je postao veoma popularan, a više informacija možete pronaći na www.crowdfunding.com.

Primeri uspešnog prikupljanja sredstava

1. Recikliraj za školu

Učenici/e iz škole u regionu Zapadnog Balkana dva puta godišnje organizuju Crowdfunding aktivnosti, npr. - Recikliraj za školu. Učenici/e, roditelji, rođaci, prijatelji i drugi građani pozvani su da donesu elektronski otpad tog dana u školu. Škola stupa u kontakt sa organizacijama koje se bave zaštitom životne sredine i promovišu ovu akciju građanima, kako bi zainteresovali što više ljudi da učestvuju.

Škola uspostavlja partnerstvo sa kompanijom koja kupuje elektronski otpad, a zaradjeni novac koristi se za finansiranje programa i aktivnosti za učenike u školi.

2. Sportski dan

Nekoliko škola u regionu organizuje sportski dan ili turnir koji služi za potrebe prikupljanja željenih sredstava. Škole zajedno sa učenicima/ama organizuju različite sportske igre, kako bi pružili priliku svim učenicima da se pridruže.

Sredstva se mogu prikupiti na nekoliko načina: naplaćivanje ulaznica roditeljima i drugim zainteresovanim gledaocima; sponzorstva turnira; prodajom predmeta, grickalica, pića, itd. Ponekad se prikupljaju sredstva za konkretni povod ili cilj, pa se učesnici događaja pozivaju da doniraju dodatni novac.

Saveti i trikovi!

Ovde su neki saveti za uspešno prikupljanje sredstava, da prikupite novac koji vam je potreban održavajući pritom dobre odnose sa školskom zajednicom.

- 1. Uključiti učenike/ce, roditelje, nastavnike/ce, članove/ice zajednice u sve faze prikupljanja sredstava; od definisanja vizije do realizacije aktivnosti.**
- 2. Pokušajte da organizujete motivacione i zabavne aktivnosti u kojima će ljudi želeći da učestvuju.**
- 3. Budite proaktivni kada je reč o održavanju kontakta sa vašim pristalicama i donatorima, ali ne preterujte u tome.**
- 4. Razmišljajte drugačije – uobičajene i tradicionalne aktivnosti za prikupljanje sredstava su sjajne, ali šta možete da uradite na drugačiji način?**
- 5. Fokusirajte se na krajnji cilj – budite veoma jasni u vezi toga radi čega i zašto prikupljate novac.**
- 6. Unesite notu ličnog – učenici/ce mogu da budu sjajni u prikupljanju sredstava ako ispričaju svoju priču, iz sopstvene perspektive, o tome za šta im je novac potreban. Ohrabrite ih da pričaju i traže pomoć!**

Korisne web stranice:

www.easy-fundraising-ideas.com

<https://blog.fundly.com/fundraising-ideas-for-schools-and-education/>

<http://schoolaid.co.nz/7-awesome-fundraising-ideas/>

<https://www.groundwork.org.uk/school-az>

<http://www.coolfundraisingideas.net/school-fund-raising-idea>

<https://www.opencolleges.edu.au/informed/other/school-fundraising-ideas/>

<https://www.youcaring.com/c/school-fundraising-sing>